

TIETOSUOJAVALTUUTETUN TOIMISTO

HAKUPALVELU, MIKÄ SE ON?

Päivitetty 27.07.2010

www.tietosuoja.fi

MIKÄ ON HAKUPALVELU?

HAKUPALVELU TUNTEE SINUT HYVIN!

- mitä Google tietää Sinusta?

Haet päivittäin kymmeniä asioita Internetistä, ehkä käytät Googlea tai muita hakupalveluja. Kun haet asioita verkosta, käyttämäsi hakupalvelu tuntuu jo tietävän, mitä haluat hakea, ainakin se ehdottelee kaikkea, mitä olet aiemmin hakenut. Kun kirjoitat hakuperusteeksi nimesi, palvelu esittää pitkän listan siitä, mitä olet tehnyt ja sanonut, sitä pidemmän, mitä enemmän esiinnyt verkon sivustoilla. Kuka tahansa voi googlailulla vaivattomasti selvittää, kuka olet, mitä teet, missä ja kenen kanssa asut, mitä harrastat, mitä ajattelet eli mitä olet kirjoitellut ehkä vuosia sitten verkon keskustelupalstoilla. Hakupalvelu tuntuu tuntevan sinut hyvin ja muistavan teke- misesi paremmin kuin sinä itse.

Mitä hakupalvelu tekee?

Hakupalvelun, esimerkiksi Googlen avulla käyttäjä voi hakea tietoja Internetiin kootusta www-sivutietokannasta. Hakuohjelma etsii tietokannasta käyttäjän määrittelemien sanojen perusteella osoitteita, joissa sijaitsevista aineistoista haettavaa sanaa käytetään ja tarjoaa linkin kyseisiin aineistoihin. Internetin hakupalveluissa käytetään hakuagentteja eli hakurobotteja. Ne toimivat itsenäisesti ja kokoavat www-sivutietokannasta käyttäjän hakemia asioita ja sivuja.

Hakupalvelut keräävät massiivisia tietomääriä kaikista palvelujensa käytöistä ja käyttäjistä, kai- kista käyttäjien hakemista asioista, ne myös säilyttävät näitä hakuhistorioita pitkään. Palvelut käyttävät evästeitä yhdistämään käytettyjä palveluja, näin ne pystyvät tunnistamaan käyttäjän eri käyttökerrat ja kohdentamaan palvelujaan paremmin. Palvelut säilyttävät evästeitään pitkiä aikoja, esimerkiksi Googlen käyttämät evästeet kuoleutuvat vasta vuonna 2038.

Useat hakupalvelut tarjoavat muitakin palveluja verkossa, esimerkiksi Google tarjoaa Gmail – sähköpostipalvelua sekä Google Talk –viestintäpalvelua. Ne säilyttävät käytettyjä osoitteita, yh- teyksiä ja viestejäkin pitkiä aikoja. Gmail analysoi sähköpostiviestejä, jotta voi niiden sisällön perustella räätälöidä palvelujaan ja mainoksiaan paremmin.

Yhdistämällä sähköpostitunnuksia palvelujen käyttötietoihin hakupalvelu voi saada selville käyt- täjän henkilöllisyyden. Palvelulla on hyvin yksityiskohtainen kuva käyttäjästä. mitä tämä on ha- kenut, millä sivuilla liikkunut, mistä ollut kiinnostunut, kenen kanssa ollut yhteydessä ja viestinyt. Kun kaikki nämä tiedot yhdistetään, hakupalvelu tietää, mitä ajattelet ("Olet sitä, mitä googlaat").

Hakupalvelut eivät kerro tarkoin, mitä tietoja ne keräävät, miten käsittelevät ja käyttävät näitä tietoja. Lisäksi ne varaavat laajat mahdollisuudet luovuttaa niitä yhteistyökumppaneilleen. Esi- merkiksi Google ja Yahoo kertovat yksityisyyspolitiikassaan, että ne voivat palvelujensa paran- tamiseksi "yhdistellä tietoihinsa muilta yhteistyökumppaneiltaan saamia tietoja". Nämä mas- siiviset tietovarastot ovat houkuttelevia myös ulkopuolisille tahoille, esimerkiksi hakkereille. Yh- dysvalloissa turvallisuusviranomaisilla on lain nojalla pääsy näihin tietoihin, mikäli on perusteltua olettaa tietojen liittyvän terrorismiin.

TOIMI VIISAASTI

Tässä kerrotaan, mitä sinun on hyvä tietää hakupalvelujen toiminnasta, jos olet huolestunut yksityisyydestäsi niiden käyttäjänä ja miten vältät tarpeettoman puuttumisen yksityisyytesi. Kerrotaan myös, mitä voit tehdä, mikäli koet yksityisyyttäsi loukatun asiattomasti, itse hakupalvelujen toimintaan ja tietojesi käsittelyyn et voi juurikaan vaikuttaa:

1) Ota selvää, miten hakupalvelut toimivat ja miten ne keräävät ja käsittelevät tietojasi

- hakupalvelut eivät kerro kovinkaan tarkasti, mitä tietoja ne keräävät, miten käsittelevät ja käyttävät niitä
- yksi tapa selvittää palvelujen toimintaperiaatteet on tutustua niiden yksityisyyspolitiikkaan (Privacy Policy)
- hyvä paikka selvittää esimerkiksi Googlen periaatteet toimia on tutustua google-watch.org-sivustoon

2) Ota selvää, miten voit välttää tarpeettoman puuttumisen yksityisyytesi, kun käytät hakupalveluja

- yksi tapa vähentää hakupalveluihin liittyviä yksityisyyden uhkia on käyttää eri palveluja
- erityisen suuri uhka yksityisyydelle on käyttää yhden palvelun tarjoajan, esimerkiksi Googlen kaikkia palveluja, välttää sitä
- voit myös poistaa evästeiden käyttömahdollisuuden, tosin tällöin kaikki palvelut eivät ole käytettävissäsi
- ole varovainen, kun esiinnyt Internetissä, siellä esittämäsi tiedot ja ajatukset ovat helposti googlaajien ulottuvilla ja ne säilyvät siellä pitkään
- kun esiinnyt Internetissä ja käytät sen palveluja, käytä peitenimiä aina kun mahdollista

3) Ota selvää, mitä voit tehdä, jos epäilet yksityisyyttäsi loukatun asiattomasti

- on hyväksyttävä se tosiasia, että kun käytät hakupalveluja, käyttöäsi koskevia tietoja kerätään ja käsitellään; jos epäilet hakupalvelujen tarjoajien keräävän ja käsittelevän asiattomasti tietojasi, voit ottaa yhteyden palvelujen tarjoajaan, voit myös keskustella tietosuojaviranomaisten kanssa
- tosiasia on myös, että verkossa esitettyjä tietojasi voidaan helposti hakea; jos epäilet jonkun hakevan ja käsittelevän tietojasi asiattomasti, ota yhteys kyseiseen tahoon, voit ottaa yhteyden myös tietosuojaviranomaisiin